

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inerat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah štev. 3.

Št. 10.

V Ljubljani, 31. maja 1894.

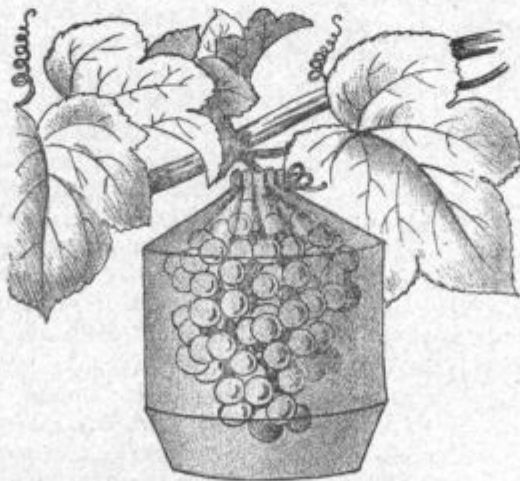
Leto XI.

Obseg: Vrečica za grozdje. — Prasiči na paši. — Netopir, vrtni prijatelj. — Koruza kot konjska krma — Reja telet. — Zemlja za sadno drevje. — Umetni roji. — Požiganje barja in njega nasledki. — Jajca z mehko lupino in brez lupine. — Plesnoba v vinskih kletih. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

Vrečica za grozdje.

Po mnogih vrtih imajo lepe vinske trte, ki delajo lastnikom veliko veselja, zlasti jeseni, kadar prične grozdje zoreti. Lepo grozdje ima pa veliko sovražnikov, zlasti po nevinskih krajih. Razven nepoštenih ljudi in sladkosnedih otrok so najbolj ptiči in pa ose, katere največ škode prizadevajo grozdju. Kako se teh živalic obraniti, naj uči ta članek. Narede se vrečice iz prav redke tkanine, na pr. iz tako zvanega tula, ter se potegnejo čez grozdje in pri pecljih zadrgejo. V njih se grozdje neovirano razvija in zori, ptiči in ose pa ne morejo do njega. Še bolje je, če se v vrečice vsijejo obroči iz žice (dratu), ker potem grozd čisto prosto visi v njih. Tako vrečico kaže podoba 36. Marsikdo utegne reči: „No, to bi bilo drago pridelovauje grozdja, če bi hotel vsakemu grozdu nataktniti tako varstveno vrečico“. Res je tako, da je to prvo leto precej drago, pomisliti je pa, da take vrečice vzdrže mnogo let in da so slednjič ti troški, razdeljeni na mnogo let, vender le majhni. V bližini velikih mest, koder se lepi, veliki in popolnoma zdravi grozdi zelo drago plačujejo, izplačajo se pa take vrečice prav izvrstno. No, in po domačih vrtih, koder stoji le malo trt in zato ptiči in ose še bolj pogostoma zahajajo nad sladko grozdje, ali tam

gleda kdo na par krajcarjev troškov? Gotovo ne! Za veselje in ponos, da pridelamo doma najlepše grozdje, vzlic temu, da ni vinski kraj, žrtvujemo radi potrebni denar, gospodinja pa potrebni čas, da se sešije take vrečice.

Podoba 36.

Prasiči na paši.

Prasičja paša je velike koristi, ker se ž njo prihrani mnogo druge krme. Prasiči se znajo prav spretno pasti in prav lahko prenašajo razne vremenske izpremembe.

Ob enem se prasiči, ki so namenjeni za prodaj, na paši utrdijo ter jim hoja, ko se gonijo od kraja do kraja, ne škoduje toliko. Sicer pa tudi plemenski prasiči bolje uspevajo, če se spuščajo na pašo, kakor pa, če so vedno zaprti v zaduhlih svinjakih.

Dokazano je namreč, da so prasiči, ki hodijo na pašo, rodovitnejši nego oni, ki so vedno zaprti

v svinjakih. Paša tudi takim prasičem ugaja, ki so uže nekoliko pomešani z angleško pasmo; vendar pa taki prasiči niso tako trdni, kakor domači. Prasiči pojedjo na pašnikih vse bujno in visoko rastoče rastline, za katere ne mara goved in ne ovce; vse raznovrstne rastline, ki rasto po senčnih in močvirnih mestih in sicer nič ne hasnijo, potem korenine raznih trav in zelišč po njivah in pa zrnje, katero odpade med žetvijo na polji in pa

črve in mrčese, vse to pojedjo prasiči s slastjo. Na ta način prasiči uničijo mnogo plevela in škodljivih živali po livadah in po polji.

Vlažna senčna mesta ob rekah, opuščene njive, strnišča, njive, na katerih je rasel krompir, ali repa in polja, kjer je bila detelja, dajo večkrat prasičem toliko hrane, da je imajo dosti in jim ni treba dajati drugega živeža. Sicer pa prasiči zjutraj toliko časa ne smejo na pašo, dokler ne izgine rosa. Prasiči se morajo mirno in počasi na pašo goniti in je treba na to paziti, da jih nagli pastirski psi, ki radi grizejo, ne nadlegujejo preveč.

Opoldanski počitek po leti odmeri naj se z ozirom na vročino; pri večji vročini naj prasiči počivajo dalj, pri manjši pa manj časa. Počivajo naj prasiči na senčnih mestih, ob z grmičjem obraščenih vodah ali pa ob kraji gozdov, da lahko pijejo, kadar jim je drago, da se valjajo po hladni zemlji in se, kar je še najbolje, tudi lahko kopljejo in ohladi v vodi. Ako bi pa taka mesta bila preoddaljena ali bi jih sploh ne bilo, potem naj se prasiči priženo v hladne hleve, da ne bodo trpeli preveč žeje in prehudo vročino na pekočem solncu ter ne bodo primorani počivati na peščenih tleh, ker bi jim utegnulo provzročiti vranični prisad. Zvečer je prasiče treba gnati s paše pred roso. Ako bi pa prasiči na paši ne našli dovolj živeža, poklada naj se jim po nekoliko zjutraj, predno gredo na pašo, in pa zvečer, ko se zopet vrnejo.

Kdor bi to opuščal ter se zanašal, da bodo prasiči to, česar jim na paši nedostaja v začetku, nadomestili pozneje, ko bode paša izdatnejša, škodoval bi si zelo. Prasiči bi mu namreč ostali majhni, slabo vzrastli in bi se slabo pitali.

Netopir, vrtni prijatelj.

Tudi netopir je iz vrste živali, katere ljudje po krivici preganjajo. Ker je nekoliko podoben miši, nadeli so mu tudi ime pol tič pol miš. Sicer nima z mišjo nič skupnega, le velikost in barva sta si nekako enaka. Netopir namreč nima onih škodljivih zob glodačev kakor miš, ima pa močno zobovje z ostrimi sekavci, rtastimi podočnjaki in z rtasto grbavimi kočnjaki. Očesi sta majhni in ne baš bistri, tembolj razviti so pa ostali čuti. Uhlji so nenavadno veliki, tako da netopir čuje najmanjši šum. Sluhovod krijeta dva majhna zaklopca, da zračni pritisek vsled hitrega letanja ne škoduje preveč jako občutljivi ušesni mrenici.

Po velikih, navzgor obrnjenih nosnicah moremo sklepati, da ima netopir izvrsten voh. Najbolj razvit je pa pri netopirji čut, in sicer zaradi jako finih živcev in žilic, s katerimi sta prepreženi letalni kožici. Letalni koži sta namreč raztegnjeni ob obeh straneh telesa ter oklepata rep, noge, telesni strani in prste. Da se pa kožici lahko bolj raztegneta, so prsti nekoliko daljši. Palec na zadnji nogi pa ni obrasten s kožo ter ima na konci oster kremplj.

Netopir leta zvečer sem ter tje po dvorišči in vrtu. Ako netopirja pazno opazujemo ter poslušamo, lahko čujemo neko lahkotno grizenje ali hrustanje. To je šum netopirjevih zob. Netopir prhuta za ponočnimi mrčesi ter po zraku loveč gobček zaporedoma odpira in zapira ter tako z gorenjimi zobmi bije ob dolenje.

Človek bi kar ne verjel, koliko škodljivih mrčesov, ki so nevarni zlasti našim vrtom, leta zvečer in po noči po zraku. Zato je pa za nas prava sreča, da imamo netopirje, ki nam jih love. Da mora biti obilo teh mrčesov, razvidno je uže iz tega, ker netopirji celo noč letajo okoli in jih love. Ko se začne daniti poskrijejo se neto-

pirji v podstrešja, v dimnike, v zvonike, pa tudi po votlih deblih. Po takih krajih se netopir odpočije; prime se s kremplji ter spi s podvito glavo.

Ko pa proti zimi mrz mraz pokonča mrčes, pada se netopir k zimskemu spanju. V zimovališčih sta netopirju huda sovražnika podlasica in podgana, kadar leta po noči, ga pa rada zalezuje sova.

V Avstriji živi mnogo vrst netopirjev, pa so vse koristne živali, ki nam premnogo koristijo z uničevanjem brezštevilnih mrčesov. V toplih deželah so pa netopirji prava šiba božja; nevarni so namreč rastlinam in ljudem. V Javi na pr. imajo prebivalci mnogo opraviti, da obvarujeje sadno drevje netopirjev, katere tudi leteče pse imenujejo. V Braziliji se spravijo netopirji celo na živali ter jim izpijajo kri. Ti vrsti netopirjev pravijo vampirji ali krvosesi.

Koruza kot konjska krma.

Veči obrtniki in vozniki, ki imajo po več konj, pokladajo jim poleg ovsu tudi koruzo. Leta 1846. n. pr., ko je bila za oves slaba letina in je bil zategadelj oves slab in drag, dajali so na Francoskem poštnim konjem poleg dveh tretjin ovsu po tretjino koruze. Uže takrat se je tako krmljenje prav dobro obneslo.

Poznejša skušnja je dokazala, da nadomesti koruza pri konjih, ki vozijo počasi, oves popolnoma, pri konjih, ki se rabijo za brzo vožnjo, pa deloma. Konji, katere so rabili za počasno vožnjo ter so jih krmili s koruzo, bili so lepši in ravno tako zdravi in vstrajni, kakor če bi jih krmili z ovsom. Konji namreč, ki dobivajo namestu ovsu koruzo, delajo mirneje, vstrajneje in redneje ter se pri odmoru bolj odpočijejo in se toraj tako hitro ne utrudijo, kakor če se jim daje oves. Vzrok temu je najbrž to, ker koruza konjskih živcev ne razburja tako, kakor oves. Posebno se nam ne zdi umestno mlade, nagle konje, ki se itak pri delu preveč zaganjajo, še z ovsom razburjati.

Kako naj se pa konjem koruza najkoristneje poklada? Krmljenje s senom in slamo se ne izpremeni. Koruze naj se pa daje konjem toliko, kolikor bi se jim dajalo ovsu, samo zdrobila naj bi se koruza v drobilniku, ki se danes dobi prav po ceni.

Drobnikovi valjarji se morajo tako postaviti, da se koruzino zrnje le zdrobi in ne zmelje. Koruza se lahko pomeša z rezanico. Krma pa se ne sme premeniti naenkrat. V začetku naj se daje namesto 5 kilogramov ovsu 4 kilograme ovsu in 1 kilogram koruze, po nekoliko dneh 3 kilograme ovsu in 2 kilograma koruze itd. Hitra prememba je proti umnemu krmljenju in bi se vsled nje lahko prigodilo, da bi konji ne hoteli koj koruze.

Pa tudi na to je treba paziti, da dobi vsak konj svoj delež posebej, ker je razloček pri použitju koruzi med hitrejšim in počasnejšim zobjanjem pri posameznih konjih še večji kakor pri ovsu. Dokler se konji ne privadijo koruzi, tožijo ljudje, da so postali bolj mrtvi, da se kmalu spote itd. Kdor pa konje opazuje natančneje, prepriča se kmalu, da take pritožbe niso opravčene.

Koruze ter krepilne krme sploh bi ne smeli dajati konjem takoj, ko pridejo od dela, kakor se, žal, navadno godi, marveč šele potem, ko so se konji napojili. Koruza naj se daje konjem trikrat na dan, in sicer polovico dnevnega deleža zjutraj, drugo polovico pa v enakih delih opoldne in zvečer. Po večem, nenavadnem dnevnem naporu naj se večernemu odmerku primeša še nekoliko otrobov.

Prištedi se pa mnogo, če se pri krmiljenji nadomesti oves s koruzo, bodi si deloma ali pa popolnoma. Računa se lahko pri vsakem konji na leto 50 do 60 gld. Podjetniki pariških omnibusov so namreč 1880. leta prihranili 1,010.539 frankov, ker so nadomestili oves s koruzo, z otrobi z bobom itd., kolikor je bilo mogoče.

Iz vsega tega posnamemo, da naj kmetovalci takrat, kadar ima oves višjo tržno ceno kakor druga krepilna sredstva, ki so pa isto tako redilna kakor oves, oves prodajo, a za skupljene novce naj kupijo drugih krepilnih krmil.

Reja telet.

Tele naj se koj po rojstvu dene v svetel, zračen in topel hlev ter naj se napaja iz pločevinaste posode z kavčukovim pilkom ali čepom. Prvi teden naj tele dobiva le materinega mleka, drugi teden po dvakrat na dan ovsenega odcedka, in sicer najprej po 1 liter (vselej po $\frac{1}{2}$ kilograma ovs). Tega odcedka naj se daje polagoma vedno več, tako da tele v začetku tretjega tedna ne dobi nobene druge hrane več. Ovsen odcedek dobimo, če skubamo debelo stolčen oves v vodi in ga precedimo. Teletom ovsen odcedek jako ugaja in se po njem prav dobro rede. Tudi zdrobljeno laneno seme na posnetem mleku je prav dobra teletja hrana. Tele se od osmega do štirinajstega dneva svoje starosti lahko polagoma popolnoma odvadi svežega (neposnetega) mleka, in sicer se nadomestuje od dne do dne vsak dan $\frac{1}{2}$ litra neposnetega mleka s posnetim. Posneto mleko se pa mora najprej skuhati in potem ohladiti, predno se da teletu. Na vsakega $\frac{1}{2}$ litra posnetega mleka pride 30 gramov lanenega semena, in to naj tele popije mlačno (30—40 stopinj gorko). Poleg tega naj se teletu da tudi nekoliko sladkega sena.

Pozneje se teletu mesto lanenega semena lahko pokladajo tudi preše ali pa se sluzasti pijaci iz lanenega semena primeša nekoliko sladnih kali ali ržene moke. Kadar pa teleta začno rada jesti seno, daje naj se jim vedno po manj na posnetem mleku kuhanega ovs in lanenega semena (odcedka). Na ta način izrejena teleta postanejo isto tako dobre molznice, kakor ona, ki so ves čas pila sveže mleko. Tudi suhe sladne kali so dobro krmilo teletom, če jih skuhamo na posnetem mleku, ter z dobrim uspehom nadomestujejo mleko; le stolči jih je treba prej ter presejati na situ, da se odstranijo lupine. Sto litrov svežega mleka naj bi se nadomestilo s petdesetimi litri posnetega mleka, s štirimi kilogrami ovs ali subih kali, kar naj bi se dajalo teletom piti mlačno. Sicer se smejo teletom dajati na posnetem mleku tudi otrobi, grahova moka, svež kruh itd.

Zemlja za sadno drevje.

Ljudje se pogosto pritožujejo, da jim sadno drevje celo tedaj ne uspeva dovolj, če se previdno oskrbuje in pravilno obrezuje, ter da ne raste krepko in ne rodi redno, če se je izbrala zanje vsaj navidezno najugodnejša lega.

Natančnejša preiskava je dokazala, da so v pre mnogih slučajih drevesa poginila zaradi pomanjkanja redilnih snovi ali pa so vsaj nepovoljno uspevala, ker so se nasadila v zemljo, katera jim ne ugaja ter ima premalo takih snovi v sebi, kakeršnih zahteva njih posebnost.

Jablana zahteva masten ilovnat svet, ki naj bo vlažen, vendar pa ne mokroten ali močviren. Sicer ja-

blana uspeva tudi v srednje dobrem, če tudi nekoliko peščenem svetu, le dovolj globok mora biti.

Hruška v zemlji ni preveč izbirčna, samo suha mora biti zemlja in topla ter taka, da se korenine lahko globoko zarijejo vanjo. Posebno se mora voda hitro odtekati skozi njo, ker bi sicer hruške usahnile.

Črešnja se najbolje ponaša v suhem ilovnatem, nekoliko s peskom pomešanem svetu; le višnje ljubijo bolj masten svet ter naj se sade po višinah.

Slive se zadovoljijo z vsako zemljo; najbolje jim pa vendar le ugaja mastna vrtna zemlja, ki ni ne premokra, ne presuha.

Laški oreh se dobro počuti v črni ilovnati zemlji, tudi če ni zelo globoka. Korenine se mu širijo daleč naokrog pod površjem zemlje in segajo celo dalje kakor mu sega krona.

Velike važnosti je tudi umno gnojenje sadnih dreves. Sadjar mora najvažnejše redilne snovi, katere sadno drevje leto za letom odvzema zemlji, nadomestiti z drugimi. To se doseže z gnojenjem. Najbolje je, ako je gnoj, s katerim gnojimo sadno drevje, tekoč. Gledati pa je treba na čas, v katerem se ima gnojiti, in na namen, katerega hočemo doseči z gnojenjem. Treba je namreč za razne namene tudi raznih gnojil ter gnojiti v raznih časih; tako da dobi drevje spomladi in po leti krepke les, da se cvetje lepše razvija in da si drevje v avgustu in septembru pridobi rezervnih snovi. V ta namen naj se po potrebi rabi gnojnica, pepel, kri in umetna gnojila; vse to tekoče.

Na najboljši način se sadna drevesa gnoje, ako se stare, nerabne cevi od peči ali pa tudi lončene cevi, katere prav malo stanejo, blizu drevesa vtaknejo v zemljo ter se nalijejo z gnojnico. Tudi suhega gnoja se lahko nagati v take cevi ter se polije z vodo. Premočna gnojila, kakor na pr. sveža gnojnica, t. j. koj iz hleva vzeta, se v ta namen ne sme rabiti, ker bi se ž njo mlado drevje kmalu pokončalo. Ako se gnoji na ta način, razleze se gnojilna tvarina pod zemljo okrog korenin.

S takim gnojenjem si zagotovimo uspeh. Da se mora trava, ki raste okrog debla, odstraniti, umeje se samo ob sebi.

Umetni roji.

Kdor umno čebelari, uredi si panje tako, da rojijo zgodaj in kolikor mogoče v kratkem času. Zgodnji roji so najboljši in, ako pripravimo svoje panje do tega, da vsi rojijo n. pr. v času od 15. maja do 15. junija, prihranimo si mnogo dragega časa. Potem ni treba več mesecev dan za dnevom oprezovati okoli čebelnjaka, marveč le sem in tje pogledamo, ali so se vse mlade matice srečno oplemenile; za vse drugo trebamo le malo časa. Zgodi se pa, da nekateri panji nočejo rojiti, če tudi so dovolj močni. V takem slučaju si pomagamo z umetnim rojem, ki je, dobro narejen, vreden ravno toliko, kolikor naraven roj, v mnogih slučajih pa še več. Samo ob sebi je umevno, da moramo imeti panje s premakljivim satovjem, narejene v eno mero.

Umetne roje lahko delamo ob vsakem dnevnem času, vendar najraje dopoldne. V ta namen pripravimo snažen panj, ki naj ima sprednjo končnico vsaj nekoliko podobno končnici starca, od katerega mislimo narediti roj. V dobro polovico tega praznega panja nastavimo okvircev, oziroma satnikov s satovnimi začetki. Na to vzamemo panj, kateremu mislimo vzeti roj, iz čebelnjaka, odpremo ga in jemljemo sat za satom iz njega, da poiščemo matico. Ni je težko najti, ker je gotovo na satu

blizu panjeve sredine. Preiskane sate devljemo sproti nazaj v panj. Ko smo našli sat z matico (na katerem je tudi zalega), obesimo ga s čebelami in z matico vred v pripravljeni panj, in sicer za dva ali tri satove do žrela. Sedaj vzamemo starcu še dva ali tri satove ter ometemo z njih vse čebele v panj, v katerem imamo matico, prazne sate pa denemo nazaj, kjer smo jih vzeli. Ko je to storjeno, denemo narejeni roj prav na ono mesto, kjer je bil stavec, starca pa prestavimo za nekoliko panjev na levo ali na desno, više ali niže, le preblizu narejenega roja ne. Delo je končano. Stavec bode sprva nekoliko žalosten, ker je ob staro matico; ker pa ima dovolj mlade zalege in morebiti tudi že matično zalego, potolaži se prav kmalu in pridno izletava na pašo. S paše dohajajoče čebele pa lete večinoma v narejeni roj (ker je na mestu starčevem), kateri je vsled tega v par dneh dobro obljuden ter začne veselo graditi satje.

Starcu se izguba čebel spočetka zelo pozna; ali v osmih dneh je zopet čebelen in ker se najdalje v petnajstih dneh izležejo mlade matice, dal bo drugi močen roj, in sicer — kakor rečeno — najdalje v petnajstih dneh od dneva, ko smo mu vzeli roj. Dobro je prva dva ali tri dni potem, ko smo mu vzeli roj, napajati ga z vodo. To storimo najlaže, ako mu denemo v panj gobico, napojeno s postano vodo.

Z narejenim rojem nimamo več posebnega opravila; le drugi ali tretji dan mu vzamemo sat z zalego, katerega smo dejali z matico vred v panj. To pa moramo storiti, sicer bi ne dosegli zaželjenega uspeha. Ta sat lahko damo kakemu drugemu slabemu panju ali pa starcu, kateremu smo ga vzeli. Tudi bi bilo zelo napačno, če bi tako narejenemu roju dali mnogo izdelanih satov, ker bi mu s tem ovirali pridnost in bi nikakor ne dosegli uspeha, kakeršnega dosežemo, če mu damo le kratkih satovih začetkov.

Čebelarji, poskusite na ta način delati roje, kajti ta način je najboljši, katerega priporočajo vsi umni čebelarji!

— k —

Požiganje barja in njega nasledki.

Ker se je že toliko prepiralo, koristi li požiganje obdelovanju barja ali mu je v kvar, naj se oglasi tu tudi barjan — požigalec. Da ne pride pred porotnike in se ne obsodi kot zlodejec, zahvaliti se ima le § 42. zakona za obdelovanje ljubljanskega močvirja iz leta 1877., 1880. in 1889.; — ta § ga izroča mesto državnemu pravdniku, milejši politični oblasti.

Barjanu, kateri po dolgoletnih skušnjah obdeluje svoje polje, ovira naprednk v kmetovanju § 31. postave za „obdelovanje ljubljanskega močvirja“. Ta § določuje, da se spomladi barje požigati ne sme, le izjemoma zamore to dovoliti slavni deželni odbor po nasvetu odbora za obdelovanje barja, ako se prejšnjo jesen ni moglo požigati radi deževja.

Predno izrečemo končno sodbo o barjanu požigalcu, razmotrujmo najprej nasledke tega početja.

Barjan požiga svoje polje spomladi in na jesen zato:

- 1.) da zatira plevel, katerega gotovo na nobeni zemlji ne zraste toliko, kolikor ravno na šotni plasti;
- 2.) da gnoji s pepelom, kateri ima mnogo kalija in drugih redilnih snovi v sebi (tako gnojenje ugaja posebno pomladni setvi);
- 3.) da v gornji šotni plasti, v publici, pokončuje brezštevni mrčes, kateri se ugnezdijo vanjo in, ako se ta plast ne sožge, pokonča ves plod na taki zemlji;

4.) da se vedno bolj bliža spodnji ilovni plasti, katera je, kakor so pokazale izkušnje, za vse v našem podnebju rastoče rastline zelo rodovitna, dočim je šota sama na sebi borna, neplodovita zemlja, ker ji primanjkuje za rast tako važnih neorganskih snovi;

5.) ker se s pomladnim požiganjem v tej ravnini mrzla zemlja ogreva, kar gotovo ugaja razvoju tukajšnih rastlin.

Take so pridobitve po požiganju.

Ko bi nepristranski čitatelj teh vrstic hotel okajenega barjana samo za kratek čas spremiti na polje, ležeče na barji, videl bi, kake nasledke ima požiganje in kake, če se požiganje opusti.

Tu vidimo, da v krajih, koder je barjan sejal ali sadil na pogorišče, raste vse bujno in krepko ter se je nadejati obilne žetve; koder pa preobili plevel zatira setev, koder rumeni in polega plod, mrčes zatira rast, tam je polje kmetovalca, kateri ne požiga — pa tudi ne žanje.

Hude čase je barjan že doživel zaradi požiganja, mnogo je prestal ter plačeval kazni, toda vse to ga ni odvrnilo od prepričanja, da mu je obstanek odvisen le od tega, da kar najhitreje mogoče uniči šotno plast ter pride na rodovita tla nekdanjega jezera.

Vender pa § 31. ni brez pomena, ker nas spominja, da je bila nekdanja gornja plast z belega mahu (sphagnum) tako gorljiva, da se je ogenj ob suhem vremenu v kratkem času razširil na dolgo in široko po barji, pokončevajoč setev in selišča. Toda sedaj na obdelanem svetu te plasti ni več; zgorela je že zdavnaj, in posebna nemarnost bi morala biti, da bi sosed sosedu napravil z ognjem škodo. No zato je sodišče, da prisili škodljivca, da povrne storjeno škodo.

K sklepu pristavim, da je tam, kjer je barjan najbolj občutil ostrost § 31., sedaj najbolj plodovito barjansko polje. Da se s prepovedjo požiganja godi barjanu krivica, je jasno. Vprašam le, ali ima požiganje na jesen manj slabih nasledkov nego spomladi? Ako požiganje škoduje obdelovanju barja, zakaj se ni prepovedalo popolnoma? Ako se postavimo na stališče, s katerega se je snoval zakon za obdelovanje barja, po katerem se je mislila šotna plast ohraniti kot za obdelovanje edino prava in ugodna, je to slabo, kajti ravno jeseni ta plast najbolj globoko zgori; spomladi se nikdar ne osuši toliko, da bi je zgorelo več nego za brazdo globoko. Ohranitev gornje šotne pole in obdelovanje z osuševanjem je nezmisel, kajti z osuševanjem jemljemo šotni plasti za njen obstanek potrebno vlago, šota, tvorba iz organskih snovi, pride v ozko dotiko z zračnim kisikom, gori, gnije, gine in le pepelni del ostane.

Ni težko razsoditi, kdo barje obdeluje umno, tisti, kateri je požiga, ali tisti, kateri tega ne dela.

Nadejati se je, da bo visoki deželni zbor kranjski § 31. omenjenega zakona v smislu soglasnih sklepov slavne c. kr. kmetijske družbe kranjske in slavnega glavnega odbora za obdelovanje barja tako izpremenil, da bo požiganje dovoljeno vse leto, izvzemši meseca junij in julij, ko ravno cveto žita. Močvirska postava ima sicer še mnogo nedostatkov in hib, a preveč bi mi narastel spis, če bi hotel vse osvetliti.

Barjan.

Jajca z mehko lupino in brez lupine.

Jajca brez lupin ali pa tudi z mehki lupinami niso le zategadelj velik nedostatek, ker niso za kupčijo, temveč tudi zato, ker se jim kokoši rade privadijo ter

jih pojedajo. Zato je pa treba poiskati vzroke tega nedostatka, da se mu potem lahko pride v okom.

Jajca brez lupin (ali z mehko lupino) se največkrat dobivajo tam, kjer so kokoši vedno zaprte, kakor na pr. po mestih; na deželi so to redki slučaji, kajti tam so kokoši večinoma na prostem in dobivajo vseh potrebnih redilnih snovi. Največa krivda temu zlu je pač ta, da ne najdejo kokoši povsod dovolj apnastih snovi. Kokošim se sicer dajo stolčene jajčje lupine, toda s tem je le malo pomagano. Ako bi pa v obili meri kladene apnaste snovi ne odstranile tega zla, potem mora vzrok biti drugje.

Znano je namreč, da so posebno mladi petelini zelo nagjnjeni kaki mladi jarici ter jo neprenehoma nadlegujejo. Vsled prevelikega draženja so pa take jarice prisiljene jajce znesti, predno je popolnoma godno. Ako ima petelin 8 do 12 kokoši, katere so na prostem, zgodilo se bode to bolj redko nego tam, kjer so kokoši vedno zaprte ter ima petelin le 2 ali 3 kokoši. Ako pa bi niti prostost, niti druge zgoraj omenjene ugodnosti ne izdale ničesar in bi kokoš še vedno nesla jajca brez lupine ali le z mehko lupino, potem je pa to znamenje, da tiči vzrok temu zlu v jajčniku, čemur pa ni pomagati; zato naj se taka kokoš zakolje.

Plesnoba v vinskih kletih.

Kdor hoče iz kleti odpraviti plesen, mora najprej dobro pomesti stene, sodne podloge in tla v kleti, potem mora oprati sode in prezračiti klet. Ko je to storil, postavi naj na več krajev po tleh lončene skledе z žveplom, zamaši naj vsa okna prav dobro, zažge naj žveplo, gre naj iz kleti ter naj jo dobro zapre. Plinasta žveplena sokišina, katera se dela iz gorečega žvepla, umorila bode vse plesnobne trose, nahajajoče se v zraku in sploh v kleti, odpravila bode pa iz kleti tudi zaduhlost in duh po plesnobi. V ta namen lahko rabimo žveplo v kosih, kakor se navadno prodaja, ali pa tudi žveplene paličice.

Za vsakih 50 štirijaških metrov prostora zadostujeta dve taki paličici, oziroma toliko žvepla v kosih. Žvepla naj se zvečer, po dovršenem drugem delu v kleti, da bode žvepleni par v zaprti kleti lahko celo noč pokončeval plesen. To naj se, če treba, ponavlja večkrat. Pravilo pa naj bode: V kletih, ki so posebno podvržene plesnobi, naj se to delo ponovi vselej, predno se začne vino pretakati, čistiti ali pa nalivati v steklenice, zato da vino pride le s čistim zrakom v dotiko. Žvepla naj se vedno dan pred navedenimi opravili.

Boraks uničuje glivične trose; zato je pa jako dobro, ako namažemo lesene podloge, stene in vinske sode z boraksovo raztopino.

Razne reči.

— **Kako odpraviti polže z vrtov.** V ta namen se priporočajo zelene, za prst debele vrbove šibe, katere naj se zrežejo na 30 centimetrov dolge kosce. Na teh koscih naj se omaji lub, in naj se potegne z njih v podobi cevi. Te cevi naj se polože na različna mesta po vrtu. Vrtni polži prav radi zlezajo v take cevi, da bi se nasrkali belinnega soka. Ko so polži po ceveh, pobero naj se cevi, polži iztresejo in pokončajo.

— **Kako popraviti kavčukove cevi.** Poškodovane kavčukove cevi se prav na priprost način tako le lahko popravijo: Navadni „gumi elasticum“ se raztopi v petroleji, v terpentinovem olji ali pa kloroformu, tako da postane iz njega

neka kakor močnik gosta tvarina. Poškodovana mesta cevi se najprej prevlečejo z razbeljenim železom, potem pa se namažejo z raztopljeno tvarino. Isto tako se lahko napravi iz dveh krajših cevi ena daljša. Konca cevi, katera naj se spoji, se prevlečeta z razbeljenim železom, pritakneta se drug k drugemu in se namažeta ob sklepu z raztopljeno tvarino. Ta se mora potem posušiti in delo se mora tolikokrat ponoviti (t. j. z raztopljeno tvarino namazati ter pustiti, da se zopet posuši), dokler se zraku ne zapre pot skozi poškodovano mesto ali pa pri sklepu združenih cevi.

— **Kako se voluharji najlaže izpravijo iz vrtov.** Voluharji se najlaže izpravijo iz vrtov z vodo. Postavi se namreč na tisti del vrta, kjer so voluharji napravili največ škode, nekoliko velikih, z vodo napoljenih posod. Potem se odkoplje nekoliko rogov in se hkrati vanje vlije vode. Ne bode treba dolgo čakati in uže se bodo prikazale na površje nerodne te živali, katere se tako ali tako pomore. Pripravljene pa mora biti dovolj vode, da se rovi zdržema (neprenehoma) polnijo ž njo. Na ta način se pa tudi mišja gnezda v zemlji popolnoma pokončajo.

— **Kaj storiti, da bodo vrtnice dlje časa cvetele.** Odtrgaj tretjino popkov, ko so še jako mladi. To bode pomagalo, da bodeš dobil prav mnogo in popolnoma razvitih vrtnic.

— **Snaga v svinjakh.** V svinjaku naj bode tlak nekoliko na pošev ter naj ga deli po robu postavljena opeka na dva dela, v gorenji in v dolnji del. Nastilja naj se le gorenji del svinjakov. Prasiči se kmalu privadijo temu, da imajo gorenji del za ležišče, v dolenjem se pa čistijo. Vsled tega so prasiči vedno čisti, veliko bolj zdravi in se bolj rede.

— **Umrje li čebela po piku?** Splošno je mnenje, da čebela, ki je pičila, ter vsled tega izgubila želo in mehurček, v katerem ima strup, gotovo umrje. Poljski čebelar vitez Krasicki se je hotel prepričati, ali je kaj resnice na tej trditvi. Vjel je v ta namen 132 čebel ter je vse prisilil k piku. Potem jih je pa zaprl 48 ur. Od 132 čebel jih je po osemindeseturnem zaporu 80 odletelo zdravih in čilih, umrlo jih je pa 52. Krasicki sklepa iz tega, da ni res, da bi izguba žela povzročila čebelam smrt, marveč meni celo, da vsled tega niti ne obole.

— **Kalikrat naj se da kokošim jesti.** Kolikrat naj se da kokošim na dan jesti, odvisno je od tega, kje jih imamo. Ako kokoši po cel dan hodijo okoli hiš, po velikih dvoriških itd., kjer si lahko poiščejo črvov in mrčesov, potem je dovolj, če se jim da jesti le zjutraj in zvečer. Ako se pa kokoši ne morejo popolnoma prosto gibati ali so celo zaprte ter si same ne morejo poiskati nobenega živeža, potem je pač potrebno, da se jim da tudi o poldne nekoliko hrane: zrnja, kuhinjskih ali miznih odpadkov. Preveč se jim pa vender ne sme dati, da se preveč ne spitajo, da se preveč ne polenijo, ter vsled tega ne neso več pridno jajec.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 79. Kako se najceneje napravi cepilni vosok? (A. K. v Č.)

Odgovor: Vzemite smrekove smole (nikakor ne borove) ali pa kolofonija ter segrejte to pri ognji, da se raztopi. Če smola ni čista, mora se precediti skozi redko tkanino. Raztopljeno smolo odmaknite od ognja ter ji prilivajte dobrega špirta počasi in pazljivo, da se Vam ne vname, in sicer za osmi del smolne teže. Vse to mešajte, kadar je zmešano, pa pustite, da se shladi. Na kilogram te zmesi se lahko pridene tudi kake tri žlice lanenega olja. Kadar se ta cepilna smola ne rabi, naj bo pokrita, da špirit ne izpuhti in se smola ne strdi; ako se pa vender toliko strdi, da je ni moč več

rabiti, se pa zopet dolije nekoliko špirta in dobro premeša. Tako zvani denaturirani špirit, ki se rabi za kurjavo, ni raben, ker škoduje drevu.

Vprašanje 80. Na kak način naj zabranim mladim prasatom, da ne bodo žrli prsti, ker se bojim, da bi jim to utegnulo škodovati? (A. K. v Č.)

Odgovor: Ako so praseta drugače zdrava, pomeni žrenje prsti natorni nagon umoriti preobilo kisline, ki se dela v želodci. Če je temu tako, odpravili bode to, če dajete prasatom po dvakrat ali trikrat na dan po eno žličico dvojnogljikovokislega natrona (soda bicarbonica), ki se dobi v vsaki lekarni.

Vprašanje 81. Imamo več kramarskih semnje, a nobenega živinskega. Radi bi nekaj teh semnje odpravili, na ostale pa gonili tudi živino. Kako nam je postopati? (K. p. na D.)

Odgovor: Na podlogi sklepa v občinski seji morate narediti na deželno vladu primerno kolkovano prošnjo, katero je izročiti potom okrajnega glavarstva. V prošnji je treba navesti vzroke ter naznaniti prostor za semenj in obljubiti, da se podvržete vsem predpisom glede ureditve in nadziranja semnje. Vse drugo preskrbi potem okrajno glavarstvo.

Vprašanje 82. Imam dve teleti, ki sta dobili polno uši. Kako naj preženem uši? (J. Š. v H.)

Odgovor: Uši pri teletih bodete najlaže pregnali z močno tobakovo vodo. Taka voda se naredi, če kuhate tobak na vodi. Razven tega pa morate živali pridno znažiti, ker vzrok ušivosti je vedno le nesnaga. Zmivanje s tobakovo vodo se mora večkrat ponoviti, ker voda pač uniči uši, ne pa gnid, in je zato potrebno uničiti še tiste ušice, ki se pozneje izležejo iz gnid.

Vprašanje 83. Moja krava se je s 5 1/2 meseci oteletila in se sedaj, čez 6 dni, še vedno ni iztrebila. Kaj mi je storiti? (J. K. v D.)

Odgovor: Ako se krava še ni iztrebila, ko dobite to številko lista v roke, potem morate poklicati živinozdravnika, ki je vešč temu, da vzame kravi strebnje iz telesa. Strebnje pustiti v životu, da prično gniti, ter čakati, da jih krava sama počasi odstrani, je zelo nevarno.

Vprašanje 84. Ali je seja občinskega odbora veljavna, če je ne razglasijo postavnim potom, kakor določa § 48. občinskega reda? Ali ima župan pravico napovedati tlako, če seja ni bila pravilno razglašena? (F. S. v Z.)

Odgovor: § 48. občinskega reda sploh ne govori o razglasitvi seje. Glede vabila k sejam je merodajen § 41., ki določuje: „Zbor sklicuje župan in, če on ne utegne ali ne more, pa njegov namestnik. Zbor, katerega ni sklical župan ali njegov namestnik, ni po zakonu in njegovi sklepi ne veljajo.“ Samo ob sebi je umevno, da mora biti vabljen vsak odbornik in, če se to ni zgodilo, sklepi niso veljavni. Edina pot na deželi odbornike vabiti k seji, je ali okrožnica, ali pa ustno vabilo po občinskem slugi; vendar je zadnje v slučajih preprirov nevarno, ker je težko dokazati, ali se je vsak povabil ali ne.

Vprašanje 85. V zavitku pošiljam nekaj živali, ki se nahajajo pri nas po mladih jablanah. Drže se po lubadi druga za drugo. Drevo, na katerem se nahajajo te živalce, ima slabije listje in manj poganjkov nego drugo. Kako naj se zatira ta mrčes? (J. K. v R.)

Odgovor: Mrčes, katerega ste nam poslali, so posušene babice káparjeve (coccus), pod katerimi je droben prah, ki sestoji iz jajec tega mrčesa. Ta mrčes ni posebno škodljiv, vendar, če nastopi v veliki množini, zadržuje rast drevesa, ker drevesu jemlje sok. Močno napadeno drevje očistite jeseni ali spomladi s tem, da jim oddrgnete ves ostareli mrtvi lub in jih potem še z apnom pobelite.

Vprašanje 86. Pošljem Vam trsje, napadeno od mrčesa, katerega se tukaj nahaja jako mnogo po nekaterih trtah? Kak mrčes je to in kako ga je treba zatirati? (J. P. v Št. J.)

Odgovor: Tudi za Vas velja odgovor na 85. vprašanje. Poslano trsje je napal trsni kapar (coccus vitis). Rjave bulice so suhe babice tega mrčesa. Tudi na trti se zatira ta mrčes, kakor gori povedano.

Vprašanje 87. Ali ima mitničar pravico zahtevati mitnino od žrebeta, ki gre s kobilo, kadar se ta žene k plemenjenju ter je zaradi tega prosta mitnine? (A. B. v Č.)

Odgovor: Naše mnenje je, da ima mitničar pravico zahtevati v takem slučaju mitnino od žrebeta, ker zakon govori le o kobili, a njeno žrebe je smatrati za žival, ki s plemenjenjem ni v nikaki zvezi.

Vprašanje 88. Imam v kuhinji mnogo grilov (šourkov), katerih ne morem pregnati. Ali je kako sredstvo odkrizati se te nadloge? (J. J. v G.)

Odgovor: Pred vsem morate dobro zamašiti, t. j. zazidati in zadelati vse luknje in raze, kamor se grili morejo skrivati. Dalje je treba jedilne ostanke in odpadke odnašati sproti, da ščurki zlasti po noči ne morejo do njih. Kot sredstvo proti ščurkom priporočajo na pr. mazanje tistih prostorov, kamor se ščurki skrivajo, z mešanico iz petroleja in smrdljivega špirta. Prav dobro je neki potresanje zelenega barvila, ki se prodaja pod imenom švajnfurtsko zelenilo (Schweinfurter Grün). To barvilo je štupa, ki naj se pomeša s sladkorjevo moko. Paziti je pa treba, ker je to barvilo zelo strupeno tudi za ljudi in domače živali.

Vprašanje 89. Imam kos zemljišča, na katerem napravljam gramoz za okrajno cesto. Gramoz pa moram voziti skozi grajščinski svet, koder je stara vozna pot. Ker ni drugega pota, ali mi grajščina more zabraniti vožnjo? (M. B. v St. P.)

Odgovor: Če obstoji stara pot, nastane vendar le vprašanje, če imate Vi pravico voziti po njej. Če niste gotovi svoje pravice, svetovali bi Vam prositi za dovoljenje vožnje. Previdarka je pa vredno to, ker, kakor hitro prosite za dovoljenje, s tem priznate, da niste opravičeni voziti po tem potu. Ako ste pa prepričani o svoji pravici, potem pa mirno vozite in čakajte, da Vas grajščina toži zaradi motenja posesti.

Vprašanje 90. Koliko se nažge slivovke iz škafa, to je iz 20 starih bokalov popolnoma zrelih in zdravih češpelj, in sicer če se enkrat žgô, in koliko, če se prvič dobljeno žganje še enkrat prežge? Pri nas trdijo, da se dobi iz mernika češpelj (16 bokalov) 7 do 8 litrov enkrat ali 3 litre dvakrat žganega špirta. (A. P. v P.)

Odgovor: Množina žganja, ki se dobi iz češpelj, je zavisna od kakovosti in zrelosti češpelj ter od načina, kako so kipele. Češplje imajo 10 do 12 % sladkorja v sebi, in sicer je ta množina zavisna od zrelosti češpelj in od podnebja. Čim bolj so češplje zrele in v čim bolj gorkem kraju so rastle, tem več sladkorja imajo v sebi. Dolenjske zrele češplje iz vinorodnih krajev imajo veliko več sladkorja v sebi kakor kakšne še tako zrele gorenjske češplje. Čim bolj je sladkor v češpljah pokipel, tem več žganja se dobi iz njih. Kakor se pri nas s češpljami ravna, se lahko reče, da ostane četrtina sladkorja nepokipela, zato se tudi toliko žganja izgubi, seveda z ozirom na njegovo moč. Vsak kilogram ali odstotek sladkorja v češpljah da približno 1/2 kilograma ali 1/2 odstotka čistega žganja. Močno, dobro ali dvakrat požgano žganje sestoji iz polovice vode in polovice čistega žganja, torej da 100 kg češpelj, ki so imele 12 % sladkorja v sebi 12 kg dobre slivovke, ki sestoji iz 6 kilogramov vode in iz ravno toliko čistega alkohola. To se pa le doseže, če se puste češplje prav kipeti in če se kuhajo v dobrem kotlu. Naše žgalne priprave so slabe; zato je prvo žganje slabotno in se dobljeno žganje

še enkrat prekuha. Prvo žganje je običajno pol manj vredno, nego dvakrat kuhano; zato se pa dvakrat kuhanega tudi polovico manj dobi. Iz tega morete preračunati številke za staro mero.

Gospodarske novice.

* Vse gg. člane c. kr. kmetijske družbe kranjske opozarjamo na družbeni občni zbor, ki bode v četrtek, dne 14. junija t. l. v Ljubljani po vspredu, tiskanem v današnji številki. Želeti je prav obile udeležbe.

* † **Umrli člani:** Dne 25. februarja t. l. je umrl gospod **Jurij Puntar**, posestnik na Unci, dne 12. maja t. l. gospod **Miha Justin**, posestnik pri Sv. Luciji v begunjski fari, in dne 16. maja gospod **Matija Gabrejna**, posestnik na Unci. Naj počivajo v miru!

* **Na občne zборе podružnic**, ki se vrše prihodnje dni, opozarjamo dotične gg. člane. Vabila so tiskana v današnji številki med uradnimi vestmi.

* **Žrebetišče konjerejskega odseka c. kr. kmetijske družbe v St. Jarneji** se otvori početkom meseca junija. Kdor hoče svoje žrebe dati v to žrebetišče, obrne naj se neposredno do načelnštva kmetijske podružnice v St. Jarneji. V prihodnji številki objavimo pogoje, pod katerimi se žrebeta sprejemajo.

* **Modro galico** je družba vso oddala in ne sprejme odslej nobenih naročil več. Oddalo se je vsega skupaj 7 vagonov, t. j. 70.000 kg. Vse one, ki so za galico še kaj na dolgu, nujno prosimo, da naj nam pošljejo denar takoj, ker je družba morala galico takoj plačati in je založila nad 15.000 gold.

* Današnji številki je priloženo **upravnisko poročilo** glavnega odbora c. kr. kmetijske družbe za l. 1893.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Vabilo gospodom družabnikom c. kr. kmetijske družbe kranjske

na

OBČNI ZBOR,

ki bode v četrtek, dne 14. junija 1894. l. ob 1/2 9. uri dopoldne v dvorani mestne hiše v Ljubljani.

VZPORED:

- 1.) Prvomestnik prične zborovanje.
- 2.) Poročilo o delovanju glavnega odbora v l. 1893.
- 3.) Predložitev družbenega računa za leto 1893. in proračuna za leto 1895. (Račun in proračun se dopošljeta gg. družabnikom še o pravem času, razpoložena sta pa v nadroben pregled v pisarni kmetijske družbe.)
- 4.) Volitev enega odbornika v glavni odbor namesto po družbenih pravilih izstopivšega gospoda knezoškofjskega tajnika Josipa Šiske.

- 5.) Poročila in predlogi odborovi
- 6.) Poročila in predlogi podružnic.
- 7.) Nasveti in prosti govori posameznih družabnikov.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, dne 15. maja 1894.

Ivan Murnik s. r.,
predsednik.

Gustav Piro s. r.,
tajnik.

Naznanilo in razglas.

Novo šolsko leto na podkovski šoli ljubljanski se prične dne 1. julija 1894. leta.

S poukom v podkovstvu je združen tudi nauk o ogledovanju živine in mesa. Kdor želi vsprejet biti v podkovsko šolo, mora se izkazati:

- 1.) s spričevalom, da se je pri kakem kovači izučil za kovaškega pomočnika;
- 2.) z domovinskim listom;
- 3.) s spričevalom svojega župnika ali župana, da je poštenega vedenja, in

- 4.) da zna brati in pisati slovenski.

Ubožni učenci morejo tudi dobiti štipendije po 60, oziroma 50 goldinarjev.

Prosilec za štipendije je predložiti:

- 1.) Ubožni list,
- 2.) spričevalo o poštenem vedenju in
- 3.) potrdilo, da so delali uže dve leti kot kovaški pomočniki.

Prošnje s temi spričevali naj pošljejo vsaj do 15. junija t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani.

Šola traja do konca meseca decembra 1894. leta. Kdor dobro prebije preskušnjo, more po zakonu iz 1873. leta dobiti patent podkovskega mojstra, ker sedaj ne more nihče brez preskušnje postati kovaški mojster. Nauk v tej šoli je brezplačen; vsak učenec si mora za čas šolanja skrbeti le za živež in stanovanje ter za potrebne šolske knjige. Stanovanje dobodo učenci za majhno plačo v šolski hiši.

Učenci naj se oglase vsaj dva dni pred šolskim začetkom v podkovski šoli na Spodnjih Poljanah.

Ker je po slovenskih deželah še vedno premalo v podkovstvu izučenih kovačev in zdravnikov kopitnih boleznih, pa tudi premalo izurjenih oglednikov živinskih in mesovnih, zatorej naj bi skrbela županstva, da dobode vsaka občina vsaj po enega dobrega kovača in živinskega in mesovnega oglednika.

Ivan Murnik,

predsednik c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Dr. Karol vitez Bleiweis,
začasni vodja podkovske šole.

Naznanilo.

Skušnje na tukajšnji podkovski šoli se bodo vršile dne 27. in 28. junija t. l., in sicer dne 27. junija skušnja iz podkovstva za kovače, kateri niso hodili v podkovsko šolo, dne 28. junija pa za učence podkovske šole iz podkovstva in ogledovanja klavne živine in mesa. Kovači, kateri hočejo delati to skušnjo, naj se oglase pri podpisanem vodstvu do dne 15. junija t. l.

Vodstvo podkovske šole.

V Ljubljani, dne 1. maja 1894

Dr. Karol vitez Bleiweis.

Vabilo

na občni zbor podružnice c. kr. kmetijske družbe v Horjulu, ki bode dne 3. junija t. l. popoldne ob 3. uri v šolskem poslopij.

VZPORED:

- 1.) Poročilo o stanju in delovanju podružnice.
- 2.) Predložitev podružničnega računa za l. 1893.
- 3.) Volitev novega odbora.
- 4.) Nasveti.

K obilni udeležbi se vabijo vsi gg. člani

Horjul, dne 23. maja 1894.

Fr. Dolinar s. r., načelnik.

V a b i l o

k občnemu zboru podružnice c. kr. kmetijske družbe v Sv. Križi pri Litiji, ki bode v nedeljo, dne 3. junija ob 4. uri popoldne v gostilni pri Klomšinu z nastopnim

VZPOREDOM:

- 1.) Poročilo o dosedanjem delovanju.
- 2.) Razgovor o napravi drevesnice in trtnice na ravnokar kupljenem zemljišči.
- 3.) Razni nasveti.

P. n. gg. člani se uljudno vabijo, da se blagovolijo udeležiti tega zborovanja v polnem številu.

Sv. Križ pri Litiji, dne 16. maja 1894.

Matija Bénédek s. r., načelnik.

V a b i l o

na občni zbor podružnice c. kr. kmetijske družbe v Šmartinu poleg Litije, ki bode v nedeljo, dne 6. junija popoldne ob 4. uri v Črnem Potoku pri gosp. Ign. Zoretu.

J. Bartl s. r., tajnik.

V a b i l o

na občni zbor podružnice c. kr. kmetijske družbe v Godoviči, ki bode v nedeljo, dne 6. junija popoldne ob 3. uri v šolskem poslopji.

V Godoviči, dne 25. maja 1894.

A. Likozar s. r., načelnik.

V a b i l o

na občni zbor podružnice c. kr. kmetijske družbe v Mokronogu, ki bode v četrtek, dne 7. junija t. l. dopoldne ob 9. uri na Rakovniku pri gospodu Zupančiču.

K mnogobrojni udeležbi vabi vse p. n. gg. člane

Grof Barbo s. r., načelnik.

V a b i l o

na občni zbor podružnice c. kr. kmetijske družbe v Metliki, ki bode v četrtek, dne 7. junija t. l. dopoldne ob 10. uri v šolskem poslopji

Načelnštvo.

V a b i l o

na občni zbor podružnice c. kr. kmetijske družbe v Št. Vidu pri Zatičini, ki bo v četrtek, dne 7. junija dopoldne ob 10. uri v šolskem poslopji v Št. Vidu pri Zatičini.

Št. Vid, dne 21. maja 1894.

Štefan Jaklič s. r., predstojnik.

V a b i l o

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Zagorji ob Savi, ki bode dne 10. junija v gostilni g. A. Eibensteinerja na Lokah.

VZPORED:

- 1.) Poročilo tajnikovo.
- 2.) Volitev tajnikova.
- 3.) Volitev odposlancev k občnemu zboru v Ljubljani dne 14. junija.

K obilni udeležbi vabi

Odbor.

V a b i l o

k občnemu zboru podružnice c. kr. kmetijske družbe v Sodražici, ki bode v nedeljo, dne 10. junija 1894. l. popoldne ob 4. uri v šolskem poslopji.

VZPORED:

- 1.) Poročilo o stanju in delovanju podružnice.
- 2.) Predložitev računov.
- 3.) Posvetovanje o drevesnici.
- 4.) Razgovor o občnem zboru c. kr. kmetijske družbe.
- 5.) Razni predlogi in nasveti.

K mnogobrojni udeležbi vabi vse p. n. gg. člane

Odbor.

V a b i l o

na občni zbor Colsko-Podkrajске podružnice c. kr. kmetijske družbe, ki bode dne 10. junija t. l. ob 4 $\frac{1}{2}$ uri popoldne na Colu v hiši Andreja Rovana.

VZPORED:

- 1.) Poročilo o delovanju podružnice
- 2.) Pregledovanje računov za leto 1893.
- 3.) Volitev odbora in prvomestnika.
- 4.) Volitev zastopnika pri občnem zboru v Ljubljani.
- 5.) Posamezni predlogi.

Na Colu, dne 22. maja 1894.

Andrej Rovana s. r., načelnik.

V a b i l o

na občni zbor podružnice c. kr. kmetijske družbe v Vremah, ki bode v nedeljo, dne 10. junija t. l. popoldne ob 5. uri v Vremškem Britofu.

Vreme, dne 19. maja 1894.

Ivan Škerjanec s. r., načelnik.

Listnica uredništva.

A. K. v C. Dotična goved je gotovo bolna, menda v prebavilih; bolezen in nje zdravljenje pa more določiti le ž vinozdravnik, ki živino preišče na lici mesta. — Kako pregnati ogrce, je opisano na strani 199. Dularjeve knjige „Domači živinozdravnik“. — Dotični mrčes so posušene samice drevesnega kaparja, katere je treba odstrgati.

J. L. v G. Kolikor moremo mi presoditi poslano nam prekajeno meso, je malo ali nič slano, pa preveč s solitarjem ali s čim drugim enakim potreseno. Pokvarjeno pa to meso še ni in slabi okus provzroča po našem mnenju le solitar.

J. P. v K. Deželni odbor je obljubil nagrade za zatiranje hroščev, in, ako ni določil, kako naj se porabijo, je samo ob sebi umevno, da tisti največ dobi, ki je nalovil in uničil največ hroščev. Nagrade so namenjene pred vsem šolski mladini, posestniki so pa i tako postavno zavezani poloviti hrošče po svojem. Saj je sploh sramota, da je treba dajati takih nagrad, ko zakon velewa, da je vsak posestnik zavezan hrošče pokončevati. Po našem mnenju bi bile boljše po zakonu predpisane kazni, nego nagrade.

J. Z. v K. Glede ogrcev velja tudi za Vas, kar je gori povedanega.

A. B. v T. Skušajte se lepim potom poravnati, ker je to najbolje in najceneje; ako pa to ne gre, pa naredite takemu postopanju sosedovemu konec s tem, da ga tožite pri okrajnem sodišči zaradi razžaljenja časti.